

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
  2. Each question carries equal (20) marks.
  3. Draw neat diagrams and use of examples wherever necessary.
  4. Use of simple calculator is allowed.

1. Explain ANY TWO of the following : (20)
- a) Trade-off between inflation and unemployment.
  - b) Benefits from exchange.
  - c) Advantages and disadvantages of Market economy.

2. Examine ANY TWO of the following : (20)
- a) Production Possibility Curve.
  - b) Distinction between positive economics and normative economics.
  - c) Plot the graph for the following function : $Y = 2 + 3X$.

3. Attempt ANY TWO of the following : (20)
- a) Given the demand schedule of individual I and the market, derive the demand of individual II and draw the market demand curve :

Price (in ₹)	Quantity Demanded by Individual (in Units)	Market Demand (in Units)
50	10	25
40	20	45
30	30	65
20	40	85
10	50	105

- b) Explain law of supply with the help of supply schedule and supply curve.
  - c) Explain the meaning and effect of price ceiling.
4. Attempt ANY TWO of the following : (20)
- a) Explain the concept of comparative cost advantage with the help of two examples.
  - b) Explain the concept of opportunity cost.
  - c) Discuss the trade policy of protection.

5. Write short notes ANY TWO of the following : (20)
- a) Role of Government in improving market outcomes.
  - b) Causes of disagreement among economists.
  - c) Various determinants of demand.
  - d) Absolute cost advantage.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 २. प्रत्येक प्रश्नाला समान (२०) गुण आहेत.
 ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा आणि उदाहरणे द्या.
 ४. साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(२०)

- अ) किंमत वाढ आणि बेरोजगारीतील परस्परविरोधी संबंध (सममुल्यन).
 ब) विनिमयापासून मिळणारे लाभ (फायदे).
 क) बाजाराभिमुख (बाजारी) अर्थव्यवस्थेचे फायदे आणि तोटे.

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नाचे परिक्षण करा :

(२०)

- अ) उत्पादन शक्यता वक्राचे विश्लेषण.
 ब) वास्तववादी अर्थशास्त्र आणि आदर्शवादी अर्थशास्त्रातील फरक.
 क) खालील कार्यात्मक फलनाचा आलेख काढून विश्लेषण करा : $Y = 2 + 3X$.

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(२०)

- अ) खाली दिलेल्या एका व्यक्तीचे मागणी पत्रक आणि बाजार मागणी पत्रकावरून दुसऱ्या व्यक्तीची वैयक्तिक मागणी आणि बाजार मागणी वक्र काढा :

किंमत (₹)	पहिल्या एका व्यक्तीची वैयक्तिक मागणी (नगामध्ये)	बाजार मागणी (नगामध्ये)
५०	१०	२५
४०	२०	४५
३०	३०	६५
२०	४०	८५
१०	५०	१०५

- ब) पुरवठा पत्रक आणि पुरवठा वक्राच्या सहाय्याने पुरवठ्याचा नियम स्पष्ट करा.
 क) कमाल किंमतीचा अर्थ आणि परिणाम स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(२०)

- अ) तुलनात्मक खर्च लाभाची संकल्पना दोन उदाहरणाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
 ब) वैकल्पिक खर्चाची संकल्पना स्पष्ट करा.
 क) संरक्षण व्यापार धोरणाची चर्चा करा.

५. खालीलपैकी कोणतेही दोन्हीवर टिपा लिहा :

(२०)

- अ) बाजार निष्पत्ती सुधारण्यामध्ये सरकारची भूमिका
 ब) अर्थशास्त्रज्ञांमधील मतभेदाची कारणे
 क) मागणीचे विविध निर्धारक घटक
 ड) निरपेक्ष खर्च लाभ (फायदे)